

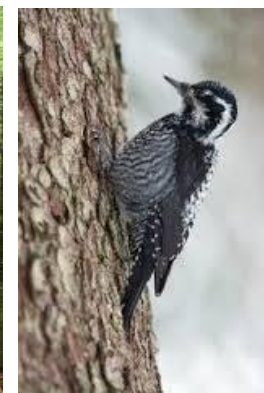

Podnebne spremembe spreminjajo drevesno sestavo slovenskih gozdov

Andrej Breznikar, Aleš Poljanec, ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Glavni izzivi pri gospodarjenju z gozdovi

1. Povečevanje potreb po lesu in predvsem neproizvodnih (ekoloških, socialnih) funkcijah gozdov
2. Z gozdnimi viri premalo intenzivno gospodarimo – drobna posest, pomanjkanje znanja in motivacije pri lastnikih gozdov
3. Podnebne spremembe in njihov pritisk na gozdove, potreba po takojšnjem ukrepanju – blaženju in prilagajanju

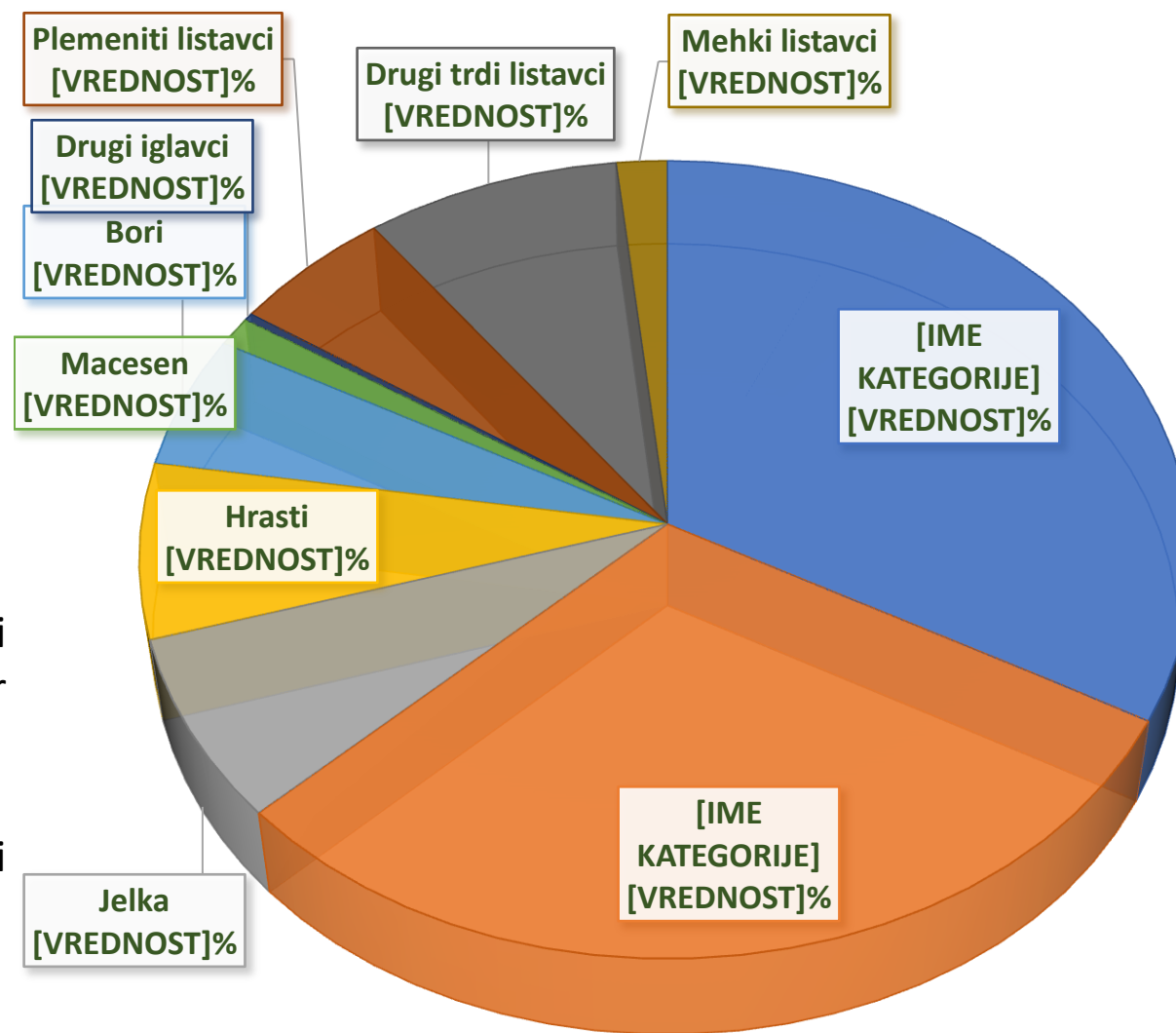

Vpliv podnebnih sprememb na gozdove:

1. Zviševanje povprečne temperature
2. Večja sušnost v vegetacijskem obdobju
3. Drugačna razporeditev padavin - več pozimi, manj poleti
4. Razmah bolezni in škodljivcev v okolju
5. Razmah tujerodnih invazivnih vrst
6. Bolj pogoste ujme (požari, vetrolomi, snegolomi, plazovi)
7. Spremembe v razširjenosti posameznih drevesnih vrst

Drevesna sestava slovenskih gozdov

PLEMENITI LISTAVCI: lipa, lipovec, veliki jesen, gorski brest in poljski brest, gorski javor in ostrolistni javor ter divja češnja.

DRUGI TRDI LISTAVCI: pravi kostanj, mali jesen, črni gaber in drugi.

MEHKI LISTAVCI: jelše, breze, topoli in vrbe.

Vpliv podnebnih sprememb na razširjenost drevesnih vrst

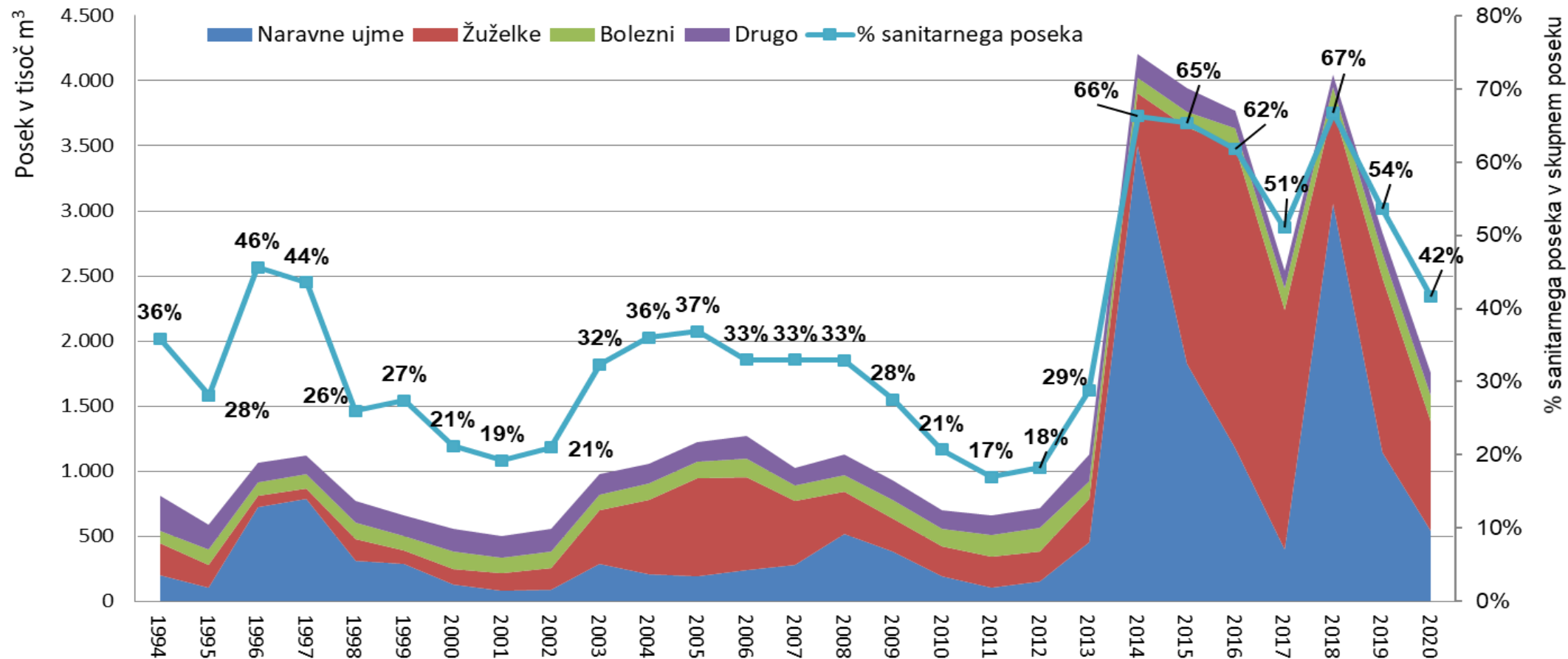
Zaradi podnebnih sprememb se v Sloveniji slabšajo pogoji za uspevanje večine glavnih drevesnih vrst:

Napovedi sprememb drevesne sestave gozdov zaradi podnebnih sprememb			
Močno zmanjšanje deleža	Srednje zmanjšanje deleža	Manjše zmanjšanje deleža	Povečanje deleža
SMREKA	BUKEV	RDEČI BOR	ČRNI BOR
JELKA	GORSKI JAVOR	GRADEN	ČRNI GABER
	MACESEN	BELI GABER	ROBINIJA
	DOB	PRAVI KOSTANJ	PUHASTI HRAST
			MALI JESEN
			CER

- nezanesljivost modelov!
- dejstva za gozdno lesno verigo: zmanjševanje kakovosti gozdnih lesnih sortimentov, nihanja v ponudbi lesa, relativno velike spremembe razmerja med iglavci in listavci v korist slednjih, trendi povečevanja termofilnih termofilnih gozdnih združb, ki so praviloma gospodarsko manj zanimive.

Vpliv naravnih ujm in škodljivcev na spreminjanje deleža DV

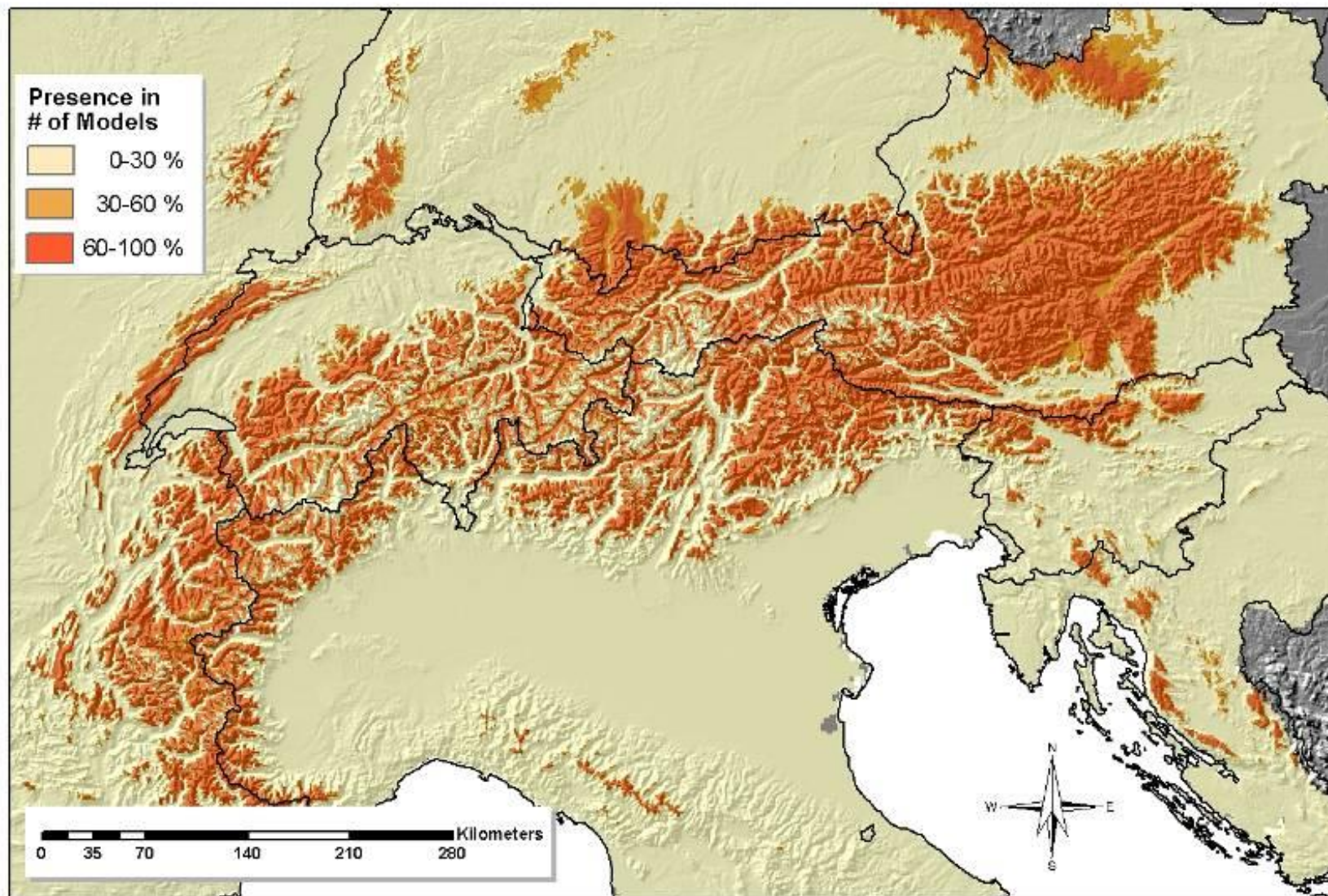
Posek zaradi sanitarnih vzrokov in delež v skupnem poseku v obdobju 1994-2020

Spremembe v drevesni sestavi - SMREKA:

Picea abies

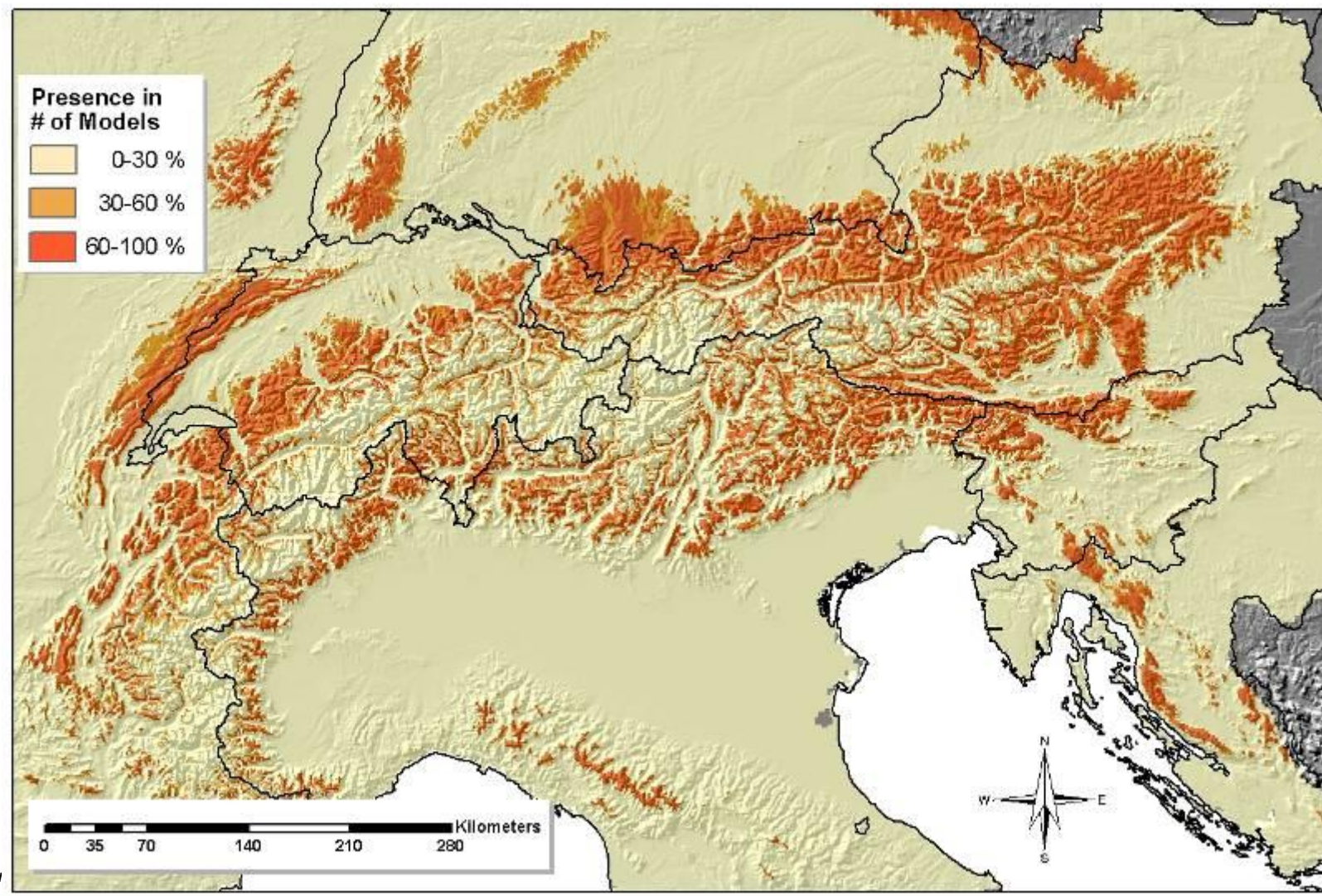
2080

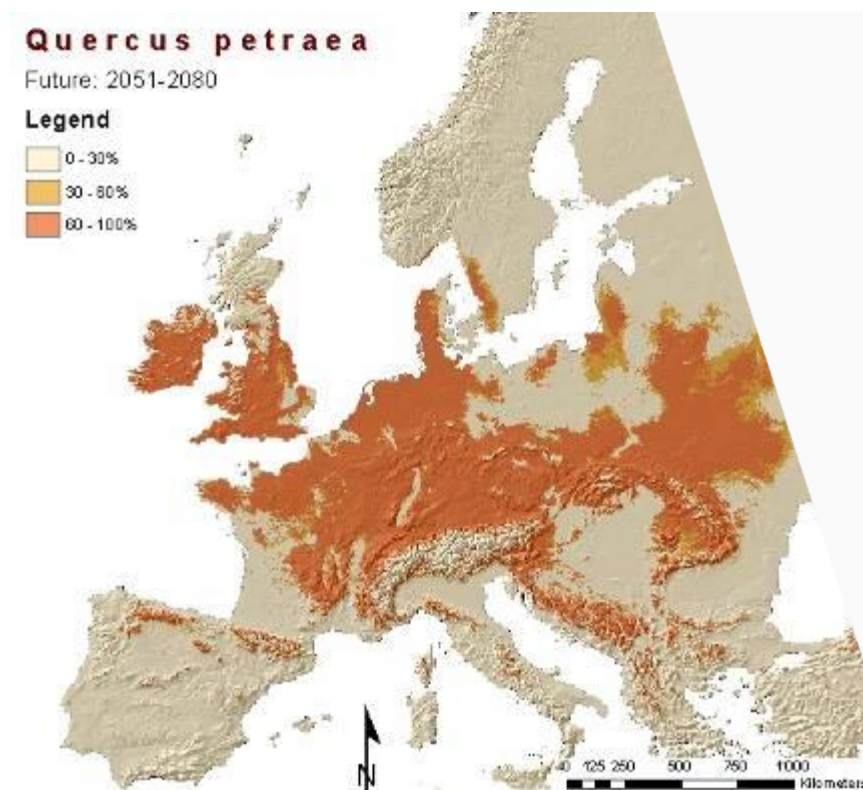
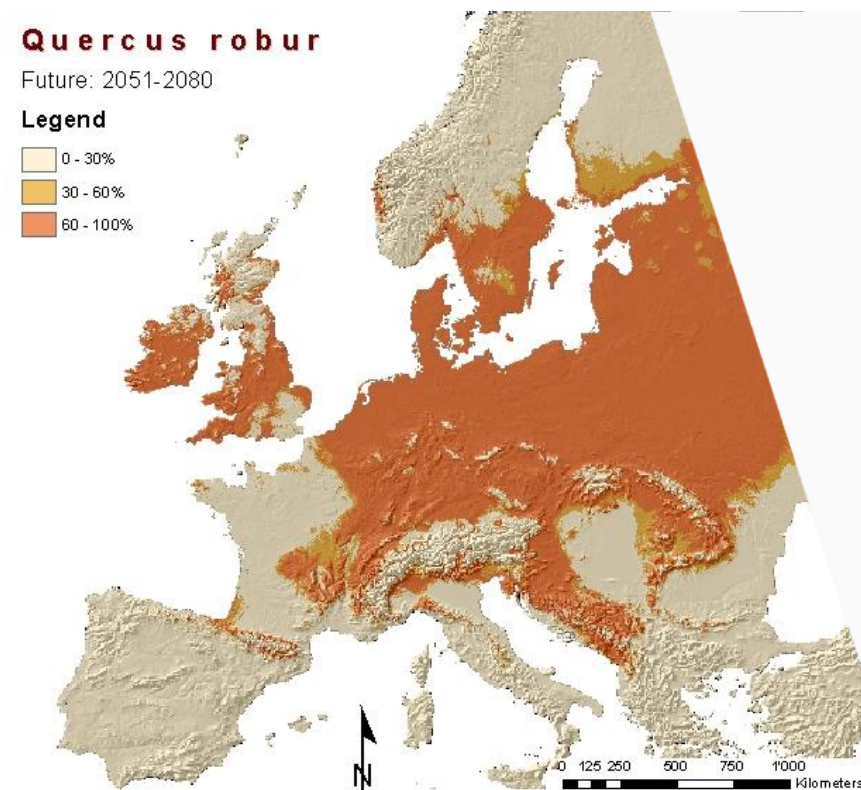
Spremembe v drevesni sestavi - BUKEV:

Fagus sylvatica

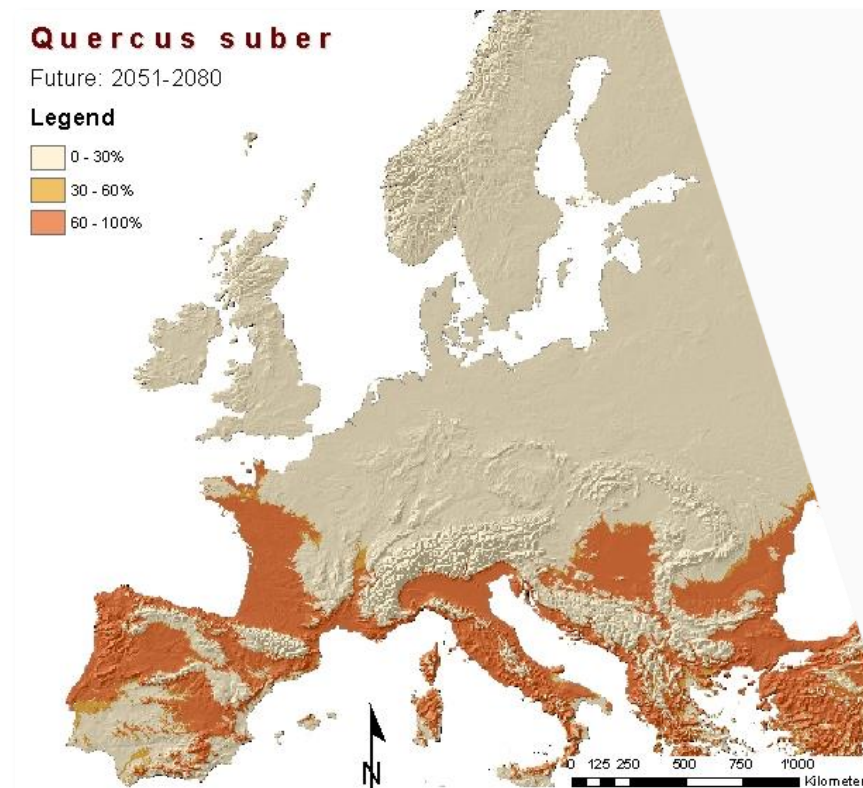
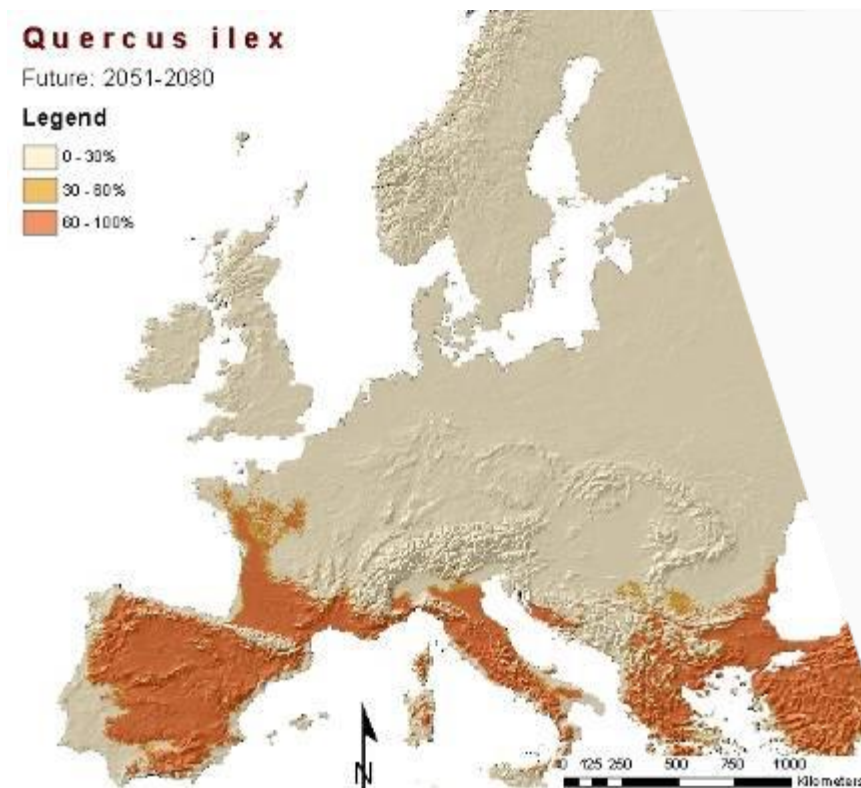
2080

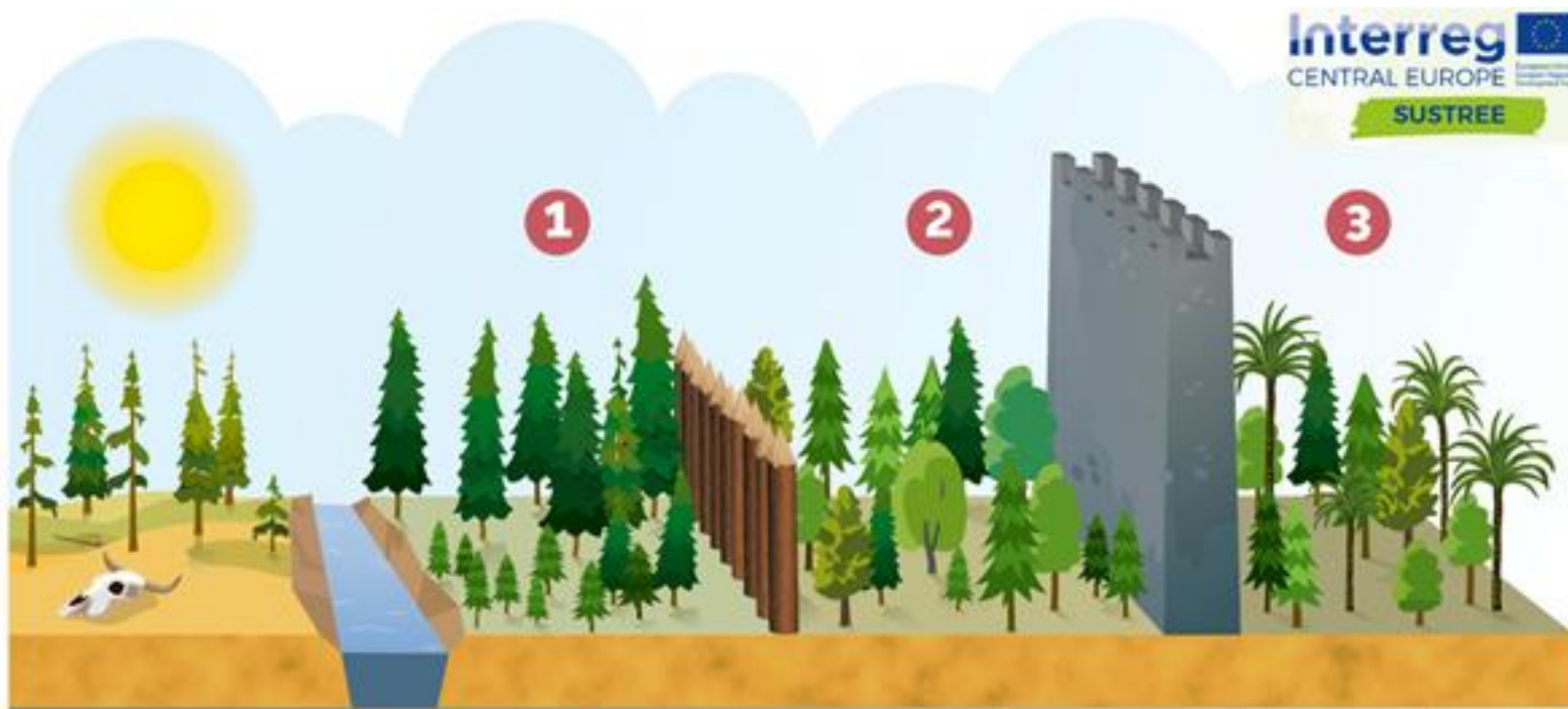
Napovedi distribucije drevesnih vrst? – DOB, GRADEN

Napovedi distribucije drevesnih vrst? – ČRNIKA, PLUTOVEC

Tri obrambne linije pri gospodarjenju z gozdovi proti negativnim posledicam podnebnih sprememb

gojenje za odpornost, varstvo
genetske pestrosti in pomoč
odpornim genotipom, pomoč
pri migraciji

Uporaba odpornih domačih
vrst, sprememba zmesi DV

Uporaba tujerodnih vrst

Povečevanje stabilnosti in odpornosti obstoječega gozda

- Uporaba pestre ustrezne zmesi različnih drevesnih vrst, provenienc in genotipov.
- Ohranjamo in pospešujemo manjšinske in pionirske drevesne vrste saj imajo široko ekološko amplitudo, ki vključujejo sušnejše in toplejše razmere.
- Izbira tistih lokalnih ras prisotnih drevesnih vrst, ki so prilagojene na pričakovane različne rastiščne razmere in ki lahko tvorijo stabilne in strukturno pestre gozdne sestoje tudi v prihodnosti.
- Povečevanje odpornosti z mozaičnim strukturiranjem gozdnih sestojev
- Učinkovito varstvo gozdov
- Nadaljujemo in pospešujemo premeno (umetnih) čistih smrekovih sestojev na neprimernih rastiščih
- Ohranjanje genetske pestrosti populacij gozdnega drevja

Načrtovanje ukrepov prilagajanja drevesne sestave na podnebne spremembe:

- Ni natančnih napovedi obsega podnebnih sprememb in njihovih posledic
- Nedoločenost je dejstvo
- Uspešno prilagajanje zahteva adaptivni, kognitivni pristop pri gospodarjenju z gozdovi bolj kot kadarkoli poprej
- Usklajeno delovanje vseh deležnikov – javna gozdarska služba, gozdarska politika, gozdarska podjetja, lastniki gozdov, gozdne drevesnice, trženje in predelava lesa, in nenazadnje uporabniki – tako gozdnih lesnih proizvodov kot vseh ostalih koristi ki jih gozdovi prinašajo
- Celotna gozdno lesna veriga mora stremeti k izboljšanju svoje prilagodljivosti

03.11.2017 11:50